



**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Kielcach**

Kielce, dnia kwietnia 2010 r.

**Panowie
Jarosław Wiąckiewicz,
Grzegorz Rębosz
Wspólnicy spółki cywilnej
Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe
„Sosnowica” z siedzibą w Siodłach**

P/09/158
LKI-410-24-10/2009

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach przeprowadziła kontrolę w Przedsiębiorstwie Usługowo-Handlowym „Sosnowica” spółce cywilnej z siedzibą w Siodłach (Spółka), w zakresie wywiązywania się z warunków określonych w koncesji na wydobywanie kopalin pospolitych w latach 2007 – 2009 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawiono w protokole kontroli podpisanym 26 lutego 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panom niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność Spółki w kontrolowanym zakresie.

Pozytywną ocenę uzasadnia:

- wydobywanie kopalin oraz prowadzenie eksploatacji złóż zgodnie z warunkami określonymi w koncesjach;
- prawidłowe prowadzenie ewidencji zmian w zasobach eksploatowanych złóż;
- terminowe przekazywanie organowi koncesyjnemu kwartalnych informacji dotyczących ilości wydobytej kopaliny oraz wielkości należnych opłat eksploatacyjnych;
- zamieszczanie w ww. informacjach danych zgodnych z ewidencją wydobycia, prowadzoną przez dozór górniczy w formie raportów;
- terminowe uiszczanie należnych opłat eksploatacyjnych;

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości polegały na:

- niezabezpieczeniu części terenu zakładu górniczego *Kopulak 1* przed dostępem osób postronnych, wbrew wymogom planu ruchu zakładu górniczego;
- nieaktualizowaniu planu ruchu zakładu górniczego, co było niezgodne z art. 65 ustawy z 24 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze (Pgg)²;
- stosowaniu niewłaściwych stawek do naliczenia kwot opłaty eksploatacyjnej w 2008 r.;
- nieutworzeniu funduszu likwidacji zakładu górniczego, wymaganego art. 26c ust. 1 i 3 Pgg i niedokonywaniu należnych wpłat.

1. Spółka posiadała aktualne koncesje uprawniające do wydobywania piaskowców ze złóż *Sosnowica* oraz *Kopulak 1* (zlokalizowanych na terenie województwa świętokrzyskiego), *Zagórze-Grabowie* (województwo łódzkie) i *Szydłowiec-Długosz 1* (województwo mazowieckie).

Analiza operatów ewidencyjnych zmian zasobów trzech z ogółem czterech złóż, tj.: *Sosnowica*, *Kopulak 1* i *Zagórze-Grabowie*, wykazała że wydobywanie prowadzone było metodą odkrywkową, tj. zgodnie z wymogami koncesji.

Inspekcja złóż *Sosnowica* i *Kopulak 1*, przeprowadzona w dniu 1 grudnia 2009 r. przez pracowników inspekcyjno-technicznych Okręgowego Urzędu Górniczego w Kielcach (OUG) przy współudziale kontrolera NIK wykazała, że ich eksploatacja prowadzona była w granicach istniejących obszarów górniczych, tj. zgodnie z warunkami określonymi w koncesjach.

W wyniku powyższej inspekcji, stwierdzono natomiast brak wymaganego planem ruchu zakładu górniczego zabezpieczenia przed dostępem osób postronnych, w postaci tablic ostrzegawczych, w przypadku części zakładu górniczego *Kopulak 1*. Brak tych tablic stwarzał realne zagrożenie dla bezpieczeństwa osób postronnych.

Decyzją dyrektora OUG z dnia 7 grudnia 2009 r., Spółka została zobowiązana do natychmiastowego usunięcia ww. nieprawidłowości. Z informacji przekazanej przez Spółkę dyrektorowi OUG w dniu 18 grudnia 2009 r. wynika, że nieprawidłowości zostały usunięte.

Spółka nie dopełniła obowiązku bieżącej aktualizacji planu ruchu zakładu górniczego, o którym mowa w art. 65 Pgg, bowiem do czasu kontroli NIK nie ujawniono w planie ruchu zakładu górniczego *Kopulak 1*, sporządzonym na okres od 1 maja 2007 r. do 30 kwietnia 2012 r., koniecznych do uwzględnienia zmian uwarunkowań otrzymanych od organu koncesyjnego – marszałka województwa świętokrzyskiego. Dotyczyły one zawiadomień z 28 maja 2009 r. w sprawie przyjęcia dodatku nr 1 do dokumentacji geologicznej ww. złoża oraz z 19 listopada 2009 r. w sprawie przyjęcia dodatku nr 1 do projektu jego zagospodarowania oraz decyzji z dnia 19 listopada 2009 r. zmieniającej dotychczasową koncesję z dnia 24 października 2006 r. Powyższe dokumenty ujawnione zostały w formie dodatku do przedmiotowego planu dopiero w trakcie kontroli NIK i przekazane dyrektorowi OUG w dniu 1 lutego 2010 r. z prośbą o ich zatwierdzenie.

² Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947 ze zm.

Prawidłowo prowadzona była w badanym okresie ewidencja zmian zasobów złóż. Podstawą do określenia tych zmian były operaty ewidencyjne sporządzone na dzień 31 grudnia 2007 r. i 31 grudnia 2008 r. przez uprawnionego geologa górniczego w oparciu o obmiar geodezyjny wyrobiska. Dane dotyczące stanu zasobów na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego sporządzenie ww. operatów, przyjmowane były na podstawie informacji podanych w wydrukach Systemu Gospodarki i Ochrony Bogactw Mineralnych „MIDAS” Państwowego Instytutu Geologicznego w Warszawie.

2. Informacje o ilości wydobywania kopaliny w latach 2007-2009 (I półrocze) oraz wielkości należnych opłat eksploatacyjnych, przekazywane były organom koncesyjnym za każdy kwartał danego roku, zgodnie z art. 84 ust. 9 Pgg, w terminie jednego miesiąca po upływie każdego kwartału.

Zamieszczone w tych informacjach dane o ilości wydobywanej kopaliny w latach 2007-2009 (I półrocze) z poszczególnych złóż, tj. ogółem 30.540 Mg, w tym ze złoża: *Sosnowica* - 10.620 Mg, *Kopulak 1* - 2.200 Mg, *Zagórze-Grabowie* - 1.770 Mg i *Szydłowiec-Długosz* - 15.950 Mg, były zgodne z ewidencją wydobywania, prowadzoną w formie raportów przez dozór ruchu górniczego Spółki.

Stosowane przez Spółkę w 2007 i 2009 r. stawki do naliczania kwot należnych opłaty eksploatacyjnej za wydobywaną kopalinę (piaskowce) były zgodne z określonymi w rozporządzeniach Rady Ministrów w sprawie stawek opłat eksploatacyjnych z 17 listopada 2006 r.³ i 17 listopada 2008 r.⁴.

Natomiast w przypadku opłat eksploatacyjnych naliczonych z tytułu wydobywania w I kwartale 2008 r. kopaliny ze złóż *Sosnowica* oraz *Szydłowiec-Długosz I* – opłaty zanizono o 33 zł, a z tytułu wydobywania w IV kwartale 2008 r. kopaliny ze złoża *Kopulak 1* – zawyżono o 136 zł. Przy ustaleniu wysokości opłat nieprawidłowo zastosowano obowiązującą na 2008 r. stawkę opłat eksploatacyjnych, ustaloną rozporządzeniem Rady Ministrów z 23 października 2007 r.⁵

W związku z powyższym organ koncesyjny wydał decyzje ustalające prawidłowe wielkości przedmiotowych opłat, które Spółka w całości zrealizowała.

3. Spółka terminowo, zgodnie z art. 84 ust. 9 Pgg, wносиła opłaty eksploatacyjne z tytułu wydobywania kopaliny należne beneficjentom, tj. gminom Zagnańsk, Suchedniów, Wielgomłyny i Szydłowiec oraz Narodowemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Opłaty eksploatacyjne wniesiono w terminie jednego miesiąca po upływie każdego kwartału, w którym prowadzono wydobywanie.

W okresie objętym kontrolą Spółka przekazała beneficjentom z tytułu wydobywania kopaliny z czterech złóż, opłaty eksploatacyjne w łącznej wysokości 20,6 tys. zł, z tego na rzecz gmin – 12,4 tys. zł oraz NFOŚiGW – 8,2 tys. zł.

4. Spółka do końca listopada 2009 r. nie utworzyła wyodrębnionego rachunku bankowego w celu gromadzenia środków funduszu likwidacji zakładu górniczego (FLZG),

³ Dz. U. Nr 214, poz. 1574.

⁴ Dz. U. Nr 215, poz. 1357.

⁵ Dz. U. Nr 211, poz. 1541.

o którym mowa w art. 26c ust. 1 i 3 ustawy Pgg i nie dokonywała należnych wpłat w wysokości stanowiącej równowartość 10% należnej łącznej kwoty opłaty eksploatacyjnej, zgodnie z art. 26c ust. 2 pkt 2 Pgg. Na podstawie § 5 ust. 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 24 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad tworzenia i funkcjonowania funduszu likwidacji zakładu górniczego⁶, Spółka była zobowiązana przekazywać środki na fundusz kwartalnie, w terminie jednego miesiąca po upływie kwartału.

Rachunek bankowy FLZG, odrębnie dla każdego z zarządzanych czterech zakładów górniczych, Spółka utworzyła dopiero w trakcie kontroli NIK. W okresie od 10 grudnia 2009 r. do 2 lutego 2010 r., Spółka zgromadziła środki na kwotę ogółem 4,5 tys. zł.

5. Na podstawie umów dzierżawy zawartych z nadleśnictwami Zagnańsk i Suchedniów, Spółka użytkowała tereny o powierzchni 6,96 ha, będące w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, na których znajdowały się złoża *Sosnowica* i *Kopulak 1*.

Spółka terminowo przekazywała należny czynsz dzierżawny w wysokościach ustalonych w umowach, za wyjątkiem trzech wpłat czynszu dokonanych z opóźnieniem (od 1 do 5 dni) na rzecz Nadleśnictwa Zagnańsk.

W latach 2007 – 2009 Spółka zapłaciła czynsz dzierżawny w wysokości ogółem 174,9 tys. zł, w tym na rzecz Nadleśnictwa Zagnańsk – 92,8 tys. zł i Nadleśnictwa Suchedniów – 82,1 tys. zł.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje o:

- 1) bieżącą aktualizację planu ruchu zakładu górniczego, zgodnie z wymogami art. 65 ustawy Pgg;
- 2) stosowanie prawidłowych stawek do naliczania opłaty eksploatacyjnej.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Panów Wspólników w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panom prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Kielcach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

⁶ Dz. U. Nr 108, poz. 951.